

Gul råtehullflue *Mallota megilliformis* (Fallén, 1817)

Rødlistet art

faktaark

Gul råtehullflue er en stor, karakteristisk, gulhåret blomsterflue. Larven utvikles i råtehull i løvtrær, mens den voksne fluen besøker blomstrende busker og urter. Gul råtehullflue er med sikkerhet kun påvist på én lokalitet i Norge, ved Fetsund i Akershus. Arten er også oppgitt fra Kviteseid i Telemark, men dette funnet er usikkert grunnet manglende dokumentasjon. Hovedtrusselen mot arten er hogst av gamle trær i lysåpen skog og på kulturmark.

Status
Kategori sterkt truet (EN) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjennetegn

Gul råtehullflue er en stor (13–17 mm), humlelignende blomsterflue. Hele kroppen er dekket av lang, ensfarget gul til rødgul behåring. Gul råtehullflue er den eneste arten i slekten *Mallota* i Norge, og er en karakteristisk og forholdsvis lett gjenkjennelig art. Den kan likevel forveksles med noen arter i slektene *Callicera*, *Cheilosia*, *Eristalis* og *Merodon*. Artene i disse slektene har imidlertid ikke så lang og påfallende behåring. Spesielt er brystet mye tydeligere behåret hos gul råtehullflue. Andre kjennetegn er at tredje antenneledd er dobbelt så bredt som langt og at brystet mangler tydelige fargetegninger.

Utbredelse

Fra Norge er gul råtehullflue bare kjent fra Bjanes ved Fetsund i Fet kommune i Akershus. En hann ble fanget på blomstrende hagtorn 9. juni 1994 i et gammelt jordbrukslandskap, og er også siden sett på samme lokalitet. Siebke (1877) oppgir også et funn av gul råtehullflue fra Kviteseid i Telemark. Det har ikke lyktes å finne beleggseksemplaret og funnet er derfor usikkert. Arten er kjent fra sørligere deler av Sverige og Finland, fra de baltiske statene, Polen, Hviterussland, Russland og Ukraina. Fire individer fanget i Berlin for over hundre år siden er de eneste funnene fra Mellom-Europa. Øvrig utbredelse går østover fra Sibir mot Stillehavet og Sakhalin.

Biologi

Larven er i utlandet påvist å leve i råtehull i gamle løvtrær, mens den voksne fluen spiser nektar og sitter på varme solskinnsdager i bladverket. Det ser ut til at fluen sjelden oppsøker blomster på bakkenivå, mens den ser ut til å foretrekke

Kjent utbredelse av gul råtehullflue i Norge.

de øverste blomstene i blomstrende trær og busker. Fluen er i tillegg rask og noe sky, og dermed vanskelig å fange med håv.

Bestandsstatus

Det er vanskelig å estimere utbredelsen av gul råtehullflue i Norge, ettersom det kun foreligger sikre funn fra én lokalitet. Artens økologi er i tillegg ufullstendig kjent. Fordi den ser ut til å være avhengig av lokaliteter med kontinuitet i gamle trær med hulheter, som samtidig er lokalisert i nærheten av blomstrende busker av bl.a. hagtorn, er artens potensielle utbredelse her i landet svært begrenset. Arten er antagelig også noe kravstor med hensyn til sommertemperatur, og det er derfor sannsynlig at arten kun finnes på Sør-Østlandet. I Norge er populasjonen derfor trolig liten, sårbar og sterkt fragmentert. Hovedtrusselen mot arten er hogst av gamle, dels hule trær i lysåpen skog og på gammel kulturmark. Gul råtehullflue ser ut til å være en sjelden art i hele utbredelsesområdet.

Referanser

- Bartch, H., Binkiewicz, E., Klintbjer, A., Rådén, A. & Nasibov, E. 2009. Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Tvåvingar: Blomflugor: Eristalinae & Microdontinae. Diptera: Syrphidae: Eristalinae & Microdontinae. Artsdatabanken, SLU, Uppsala.
- Falck, M. 1996. *Mallota megilliformis* (Fallén, 1817) and *Chrysotoxum cautum* (Harris, 1776) (Diptera: Syrphidae) new to Norway. Fauna norv. Ser. B. 43: 58-60.
- Falck, M. 2006. Med hodet i hekken. Insekt-Nytt 31: 53-56.
- Hedström, L. 1990. Svenska insektfynd - rapport 6. Ent. tidsskr. 11: 133-147.
- Hensel, A. 1870. Nachträge zum Catalog der Dipteren aus der Berliner Gegend. Berliner Entomologische Zeitschrift. 14 Jahrgang, 135-136.
- Siebke, J.H.S. 1877. Enumeratio Insectorum Norvegicorum, Fasciculum IV. - Catalogum Dipteriorum Continentem. Christiania. 255 s.